

A rátóti csikótojás

A rátóti csósz egyszer a mezőn egy hamvas úritököt talált. - Tyű, fékom adta-teremtette, hát ez meg mi lehet? Fölvette, megtapogatta, megszagolta, de mégse tudta kitalálni, hogy mi lehet az. Bevitte hát a falugyűlésre, ahol éppen együtt volt a kupaktanács. Mikor a csósz a tököt letette, az éltes előljáró urak is mind elszörnyülködtek. - Sok időt megértem, de ilyen istenteremtmenyt még nem láttam világéletemben - mondta a legidősebb.- No, én is sok mindenben keresztülmentem, de ilyet még én sem ettem életemben - így a másik öreg.- Hát hiszen, ami azt illeti, én se vagyok már mai gyerek, de a fene tudja, hogy mi a csoda lehet ez - így a harmadik. A bíró sem állhatta meg, hogy bele ne szóljon:- Hát, atyafiak, ez - miként a formája is mutatja - semmi, de semmi más nem lehet, csak tojás.- Persze hogy tojás! Mert mi a durrogó ménkü is lehetne, ha nem tojás? Ezt aztán a csósz is megerősítette azzal, hogy egészen meleg volt, amikor a tarisznyájába tette. A bíró nemhiába volt okos ember, mert még azt is tudni akarta, hogy a tojás micsoda tojás. Az öreg előljárók gyíksárcánnyra meg lúdvércre gondoltak, de a bíró inkább a csószre hallgatott, aki azt mondta, hogy akkoriban, amikor a tojást találta, épp egy idegen csikó csatangolt a határban. Erre aztán az előljárók is rázendítették. - Úgy van! Ezt az idegen csikó tojta. Mert mi az isten csodája is tojhatott volna nekünk ekkorát?- No, ha eddig már szerencsésen eljutottunk - szolt a bíró -, még csak azt mondják meg, atyafiak, most aztán mitévők legyünk?- Kiköltetjük!- Ki ám, de mivel? A mi lovaink nem tojnak, tehát nem is költenek. Mindenki törte a fejét, végül megintcsak a bírónak támadt jó gondolata.- Tudják mit, atyafiak? Amihez nincsen elegendő esze a rátóti lónak, van a rátóti tanácsnak. Én amondó vagyok: hogy a drágalátos tojást költsük ki mi magunk. Nagy szó volt biz' ez, de azért bólíntottak rá valamennyien. Jó példának okáért először a bíró ült meg a tojást, aztán ülték a többiek is rendben, amint következett. Bizony még ma is ülne rajta valaki, ha a szomszéd falvakban rebesgetni nem kezdték volna, hogy a rátóti kupaktanácsra rázapult a csikótojás, romlani kezdett a sok okos hátsó alatt. Erre aztán az előljárók is zúgolódní kezdtek, hogy ők biz' nem ülik tovább senki lóva tojását. A bíró nagyon elszomorodott, mert szentül meg volt győződve, hogy a kis csikó már mozog is a tojásban. Az előljárók meg váltig állították, hogy a tojás már megbüdösödött alattuk. Végül megállapodtak abban, hogy a záptojást kiviszik a határra, s onnan egy dombról afelé a falu felé gurítják, amelyik a rátóti tanács kigúnyolásában a leginkább serénykedett. Most aztán minden rátóti kiállt a kapuba annak a csodájára, hogy csúffá lesz téve a rossz nyelvű szomszéd falu. Mikor az orrukat már valamennyien befogták, a bíró gurítani kezdte a csikótojást. A tojás gurult, gurult, s a domb alján belegurult egy galagonyabokorba. Ott rapityára törött, a bokorból pedig ugyanakkor kiugrott egy kicsi nyúl. Egész Rátót elkiáltotta magát: - No, a piciny csikó! Fut a piciny csikó! Utána, emberek! A nép futva a nyúl után eredt. A dombon csak a bíró maradt, és szomorúan mormogta magában: „Nem megmondtam, hogy a csikó már mozog! Hej, miért is nem ültünk rajta türelemmel még egy-két napig!”